

آیت‌الله جوادی آملی:

عقل و اجتهاد زنده، ستون فقرات حوزه است &#۴۷; حوزه باید چشمه باشد نه استخر

آیت‌الله جوادی آملی در همایش حوزه علمیه قم بر نقش عقل و علوم عقلی در شکل‌گیری حوزه و تداوم مسیر اجتهاد تأکید کرد.

به گزارش سایت خبری پُرسون، آیت‌الله جوادی آملی، دیروز در آیین افتتاحیه همایش بین‌المللی یکصدمین سالگشت بازتأسیس حوزه علمیه قم و نکوداشت مرحوم آیت‌الله العظمی حاج شیخ عبدالکریم حائری در قم گفت: امیرالمؤمنین علی (ع) در نهج البلاغه فرمودند کتابی که هم‌تا ندارد، قرآن است و قرآن شناسان اصلی نیز اهل بیت (ع) هستند. قله ولایت، علی (ع) و اولاد ایشان هستند، کما این که قله درجات معرفت، علی (ع) و اولاد علی (ع) است. اگر بهشت نیز درجاتی دارد عالی‌ترین درجات آن برای همین حضرات معصومین (ع) است.

بنا به روایت تسنیم، وی افزود: قرآن کریم، کتابی است که اهل بیت (ع) مفسر آن هستند. نه قرآن معادل دارد و نه علی (ع) و اولاد علی (ع). ایشان در خطبه دوم نهج البلاغه فرمودند که نه قرآن معادل دارد نه اهل بیت (ع).

مرجع تقلید شیعیان عنوان کرد: قرآن، کتاب عقل و علم است. امام رضا (ع) فرمودند که حجت خدا بر مردم، عقل است. در مقدمات کتاب الکافی بیان شده راز این که کتاب را از عقل و جهل شروع کردم به این خاطر است که قطب اصلی فرهنگی اسلام، عقل است. اگر عقل باشد، هم قرآن را حفظ می‌کند و هم عترت را می‌فهمد و حفظ می‌کند، ضمن آن که حوزه هزار ساله نجف و قم را می‌سازد. حقیقتاً اگر انسان از عقل دستش خالی باشد توان تأسیس حوزه را ندارد.

وی با بیان اینکه مرحوم آیت‌الله العظمی حائری، باعث احیای حوزه در قرن چهاردهم شدند، ابراز داشت: آیات عظام بروجردی، حجت و امام راحل نیز به این حوزه آمدند زیرا دست آنها از قرآن و معارف اهل بیت (ع) پُر بود. با همین دست پُر بود که این جایگاه بلند و رفیع شکل گرفت.

آیت‌الله جوادی آملی خاطرنشان کرد: رمز و خصوصیت و ویژگی بزرگ مرحوم آیت‌الله حائری یزدی که هم توانست قرآن و علوم عقلی و فقه و اصول را بیش و پیش از گذشته احیا کند را باید جستجو کرد.

مرجع تقلید شیعیان گفت: روزهایی که حوزه علمیه قم شکل گرفت، روزهای خفقان بود. امام راحل در توضیح سختی‌های آن دوران بیان می‌کردند روزها از قم بیرون می‌رفتیم و شب‌ها بر می‌گشتیم. در چنین شرایطی بود که حوزه علمیه قم شکل گرفت.

وی افزود: قانون اساسی اسلام به ما اجازه نمی‌دهد که استخری فکر کنیم. یعنی محفوظات را به صورت کتاب و ذخیره دلی در بیاوریم. ما باید چشمه‌ای باشیم. امام صادق (ع) این قانون اساسی را برای شیعیان وضع کردند. ایشان بیان می‌کنند که نباید بیش از سواد خودتان حرف بزنید و ادعایی داشته باشید.

آیت‌الله جوادی آملی همچنین بیان داشت: امام صادق (ع) ما را تربیت نمی‌کنند تا فقط محفوظات داشته باشیم. استخر شدن، مشکل یک باغ را حل می‌کند ولی چشمه شدن مشکل یک کشور را حل می‌کند و لذا حضرت صادق (ع) بر اهمیت اجتهاد و نوآوری تأکید می‌فرمایند.

مرجع تقلید شیعیان عنوان کرد: قرآن همیشه سخن نو دارد و برای هر زمان پیامی تازه دارد. آنچه خدا به پیامبر آموخت، منحصر به فرد و بی‌مانند بود؛ دانشی که نه می‌توانست از غیر بیاموزد و نه سابقه‌ای در آموختن آن داشت.

آیت‌الله جوادی آملی افزود: ما مأمور به اجتهاد، نوآوری و تفکر نو هستیم؛ اما باید مراقب باشیم سرچشمه این نوآوری از کجاست. نوآوری اگر متصل به چشمه وحی نباشد، عمق و ماندگاری نخواهد داشت. آنچه ماندگار است، سخن و دانشی است که ریشه در قرآن دارد؛ کتابی که نه تنها متعلق به گذشته نیست، بلکه زنده و راه‌گشا برای همه اعصار است.

مرجع تقلید شیعیان گفت: امروز نیز همین سخن را به جامعه اسلامی باید بگوییم که باید از قرآن فرابگیریم و غواصی کنیم و از این دریای پر نعمت بهره بگیریم.

وی افزود: اگر انسان توانا باشد و اگر عقل و نقل همچون هم باشد و مثل مرحوم کلینی فکر کنیم هر روز می‌توانیم حرف تازه برای دنیای امروز یافته و آن را عرضه کنیم.

آیت‌الله جوادی آملی تصریح کرد: اگر عقل و علوم عقلی در حوزه باشد قطعاً به توفیقات عظیم می‌رسیم. اگر عقل و استدلال نباشد زیر بار شبهات می‌مانیم. فرزندان آیت‌الله العظمی حائری فقیه و فیلسوف شدند. ایشان تلاش کردند که علوم عقلی را در حوزه توسعه دهند. آن چه مهم است این که بدانیم اگر به جمادات نقلی بسنده کنیم و چشمه را به استخر تنزل دادیم، قطعاً متضرر می‌شویم.

وی بیان کرد: خداوند متعال این امانت را به مرحوم آیت الله حائری دادند و ایشان نیز امین الله شدند. مقام امین الله شدن حقیقتاً مقام بسیار بالایی است. اگر کسی مقام امارت را داشته باشد، ایشان را امیر می گویند ولی کسی که امانت دار است امین الله خواهد بود.

مرجع تقلید شیعیان گفت: اُمنالرحمن نیز فراوان هستند. این گونه مردان الهی که چیزی جز توحید نمی شناسند، امین هستند. تا کسی امین خدا نباشد حافظ دین خدا نخواهد بود و لذا کاری نمی کند که مردم از دین برگردند و چیزی را بر خلاف دین تلقی کنند.

آیت الله جوادی آملی عنوان کرد: وقتی وارد حرم اهل بیت(ع) می شویم باید بلند پروازی هم داشته باشیم. همیشه باید در حرم اهل بیت(ع) و امام رضا(ع) از خداوند به واسطه ثامن الحجج(ع) علم بخواهیم. ما باید توانایی داشته باشیم که این علوم را اخذ کرده و همچون همت مرحوم شیخ عبدالکریم حائری در نشر آن بکوشیم.

وی افزود: مقام امانت همچون مقام خلافت و امارت است که اگر شامل هر کسی بشود، امین الله خواهد بود که البته این مرتبه نیز دارای درجاتی است. اگر کسی امین الله شد، خداوند نیز حوزه را به او می سپارد که در تاریخ حوزه نیز شاهد حضور این مراجع بزرگ و بزرگان بوده ایم.

آیت الله جوادی آملی تأکید کرد: قرآن کریم و اهل بیت(ع) این اساس و پایه را شکل دادند تا گمراه نشویم، بنابر این باید تلاش کنیم که از قرآن و عترت بهره بگیریم و به صلاح و رستگاری برسیم.